

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ O. A.**, bývajúcej v K., **2/ J. A.**, bývajúcej v K. **3/ B. C.**, bývajúcej v K., **4/ J. Č.**, bývajúceho v M., zastúpeného opatrovníčkou O. A., bývajúcou v K., všetkých zastúpených JUDr. Róbertom Schuchmanom, advokátom v Komárne, Nám. M. R. Štefánika 6, proti žalovanému **Obec P.**, IČO: 00 306 631, zastúpenému JUDr. Karolom Pešlom, advokátom so sídlom v Nových Zámkoch, Hlavné námestie 7, **o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 7 C 229/2002, za účasti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, o dovolaní žalobcov 1/ až 4 proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 19. apríla 2012, sp.zn. 8Co 169/2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 19. apríla 2012 sp.zn. 8 Co 169/2011 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Komárno rozsudkom zo 14. mája 2010, č.k. 7 C 229/2002-437 určil, že nehnuteľnosti parcela číslo 4247/17 ostatná plocha 14700 o výmere 1153 m², parcela číslo 4247/18 ostatná plocha 14500 o výmere 685 m², parcela číslo 4247/19 zastavaná plocha 13200, 720 o výmere 360 m², parcela číslo 4247/21 zastavaná plocha 13200, 720 o výmere 368 m², parcela číslo 4247/71 zastavaná plocha 13200, 720 o výmere 36 m², parcela číslo 4247/81 zastavaná plocha 13200, 720 o výmere 63 m², parcela číslo 4247/86 zastavaná plocha 13200, 660 o výmere 70 m², parcela číslo 4247/87 zastavaná plocha 13200, 660 o výmere 355 m², parcela číslo 4247/88 ostatná plocha 14700 o výmere 840 m², parcela číslo 4247/89 ostatná plocha 14700 o výmere 721 m², parcela číslo 4247/90 zastavaná plocha 13200, 660 o výmere 52 m², parcela číslo 4247/91 zastavaná plocha 13200, 660 o výmere 42 m², parcela číslo 4247/92 zastavaná plocha 13200, 660 o výmere 98 m², parcela číslo

4247/289 ostatná plocha 14410 o výmere 4 m², parcela číslo 4247/291 ostatná plocha 14410 o výmere 1 ha 17 árov 48 m², parcela číslo 4247/292 zastavaná plocha 13200, 720 o výmere 62 m², parcela číslo 4247/293 ostatná plocha 14700 o výmere 20 m², parcela číslo 4247/294 zastavaná plocha 13321 o výmere 140 m² vytvorené geometrickým plánom č. 36539651-20/2005 z 28. novembra 2005 vyhotovenom Ing. A. V., ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tohto rozsudku, sú vo vlastníctve žalobcov 1/ ž 4/ tak, že žalobkyňa 1/ vlastní podiel 23/48-ín, žalobkyňa 2/ a žalobkyňa 3/ po 11/48-ín a žalobca 4/ podiel 3/48-ín. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť trovy konania žalobcov v sume 2 661,14 € na účet advokáta JUDr. Róberta Schuchmana do 15 dní. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 80 písm. c/ O.s.p., § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb. tým, že na strane žalobcov vzhladol naliehavý právny záujem pre určenie ich vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, keďže ich právni predchodcovia J. S. a manželka M.M., tieto nehnuteľnosti získali do vlastníctva Výmerom o vlastníctve pôdy vydaným Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave zo 6.mája 1948 v zmysle Nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR v znení Nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR, pričom tento výmer považoval za vkladuschopnú listinu, teda na základe tohto dokumentu právni predchodcovia (žalobcov) získali do svojho vlastníctva nehnuteľnosť, ktorá skutočnosť však nebola premietnutá do pozemnoknižnej vložky č. ~~1281~~. V tejto súvislosti poznamenal, že Prídelová listina Čd 145/55 z 15. marca 1955, ktorou mala byť nehnuteľnosť daná do vlastníctva Československého štátu Štátny majetok š. p. Bajč do operatívnej správy, je datovaná o 7 rokov neskôr než uvedený výmer, pričom v tejto prídelovej listine právni predchodcovia žalobcov nemohli byť uvedení ako bývalí vlastníci, nakoľko Výmer o vlastníctve pôdy zo 6. mája 1948 nebol premietnutý do pozemnoknižnej vložky. Uvedená skutočnosť však ešte neznamená, že títo právni predchodcovia nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam a práve súdnym rozhodnutím nemožno túto skutočnosť deklarovať. V tejto súvislosti považoval za právne irelevantné, že ďalšími právnymi aktmi štátu a právnych úkonov sa stali vlastníkmi týchto nehnuteľností iné subjekty. Konštatoval, že výmer o pridelení pôdy je treba považovať za vkladuschopnú listinu a túto skutočnosť nepoprel v konaní ani žalovaný. Pokiaľ žalovaný sa bránil tým, že nehnuteľnosti boli vyvlastnené od právnych predchodcov žalobcov, tak v tomto smere žiadny dôkaz nepredložil, teda dôkazné bremeno neuniesol. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právnym predchodcom žalobcov nebolo odňaté vlastnícke právo, na základe rozhodnutí, právnych úkonov a postupov taxatívne uvedených v § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 229/1991 Zb., teda od právnych predchodcov ani nemohol nikto získať do vlastníctva sporné nehnuteľnosti

a z týchto dôvodov by sa nemohli (žalobcovia) domáhať úspešne vydania nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 229/1991 Zb.. Obdobne je situácia aj pri možnosti, resp. nemožnosti navrátenia vlastníctva (žalobcov) k pozemkom v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z., keď tiež nehnuteľnosti, ku ktorým si žalobcovia uplatňujú vlastnícke právo, v súčasnosti nepatria ani do poľnohospodárskeho pôdneho fondu ani do lesného pôdneho fondu. Vychádzajúc z uvedených právnych záverov podanej žalobe žalobcov vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre rozsudkom z 19. apríla 2012 sp.zn. 8 Co 169/2011 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu žalobcov zamietol. Žalobcom 1/ až 4/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v sume 2 885,32 € k rukám jej advokáta do troch dní. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že po prejednaní veci na odvolacom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa ustanovenia § 220 O.s.p. zmeniť a žalobu žalobcov plne ako nedôvodnú zamietnuť. V danej veci žalobcovia svoj nárok na určenie (spolu)vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam si odvodzovali a uplatňovali výlučne titulom nadobudnutia vlastníctva k nim Výmerom o vlastníctve pôdy zo 6. mája 1948 (vydaným ich právnym predchodcom J. a M. S.) a následným ich prejednaním (prededením) v dedičských konaniach po nich. Odvolací súd preto ako prvotnú otázku riešil otázku právnej perfektnosti tohto správneho rozhodnutia, u ktorého zhodne so súdom prvého stupňa mal za to, že (vo všeobecnosti) je - môže byť aj v súčasnosti vkladuschopnou listinou – listinou preukazujúcou vlastnícky nárok. U označenej a predloženej listiny Výmeru (len v kópii bez predloženia originálu) však zistil také jej nedostatky, pre ktoré ju nemohol považovať za perfektnú. Mal za to, že verejná listina je nepoužiteľná, teda žiadne právne dôsledky pre zmenu vlastníckych práv k označeným predmetným nehnuteľnostiam nespôsobila. Uviedol, že z hľadiska formálnych náležitostí predložená listina je označená ako KONCEPT, neobsahuje odtlačok úradnej pečiatky Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave a sporné je aj to, či obsahuje podpis osoby povereníka, pre jeho nečitateľnosť. Poukázal ďalej na to, že v roku 1948 obec M.M. (neskôr M., vzniknutá z obcí M. a K.K., od odčlenením časti ktorej vznikla neskôr – 1956 obec P.), zahŕňala pozemky v kat. územiach M. a K.K., pričom však len pre kat. územie M. bola založená pozemnoknižná vložka s č. 1281, v ktorej však bola zapísaná len parcela č. 4247. Výmer preto u parcely č. 4247/1, roľa o výmere 1.8665 ha z vl. č. 1281, uvádza nesprávne označenie kat. územia K.K. (namiesto M.), teda označuje v označenom kat.

území neexistujúcu pozemnoknižnú vložku a parcelu a je preto neurčitý (vadný). Do predloženého Výmeru učinil niekto neznámy zásah „opravou“ označenia kat. územia (prečiarknutím slov „K.K.“ a dopísaním „M.“), avšak vo výmere predloženom Správou katastra Komárno (č.l. 285) „oprava“ žiadna nie je. Vychádzajúc z uvedeného (overeného odpisu) Výmeru zo Správy katastra Komárno a tiež aj z toho, že kópia predložená žalobcami tiež je (len) kópiou získanou nimi z archívu (Štátneho okresného archívu v Komárne, ďalej len „ŠOA“) mal potom odvolací súd za to, že žalobcovia nepreukázali (predložením originálu) ani to, že by ich právnym predchodcom bola vôbec označená listina Výmeru vydaná (doručená) a že teda samotný správny orgán sledoval dosiahnutie jej účinkov. Z uvedených dôvodov preto žalobu žalobcov zamietol a ďalšie (inak) právne významné skutočnosti neposudzoval (vlastníctvo štátu, vlastníctvo žalovaného zo zákona o majetku obcí alebo vydržaním, možnosť a úplnosť „prededenia“, „zidentifikovanie“ prídelu, označenie kat. územia a výmery parcely č. 4247/291 vo výroku rozsudku...). Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali včas dovolanie žalobcovia 1/ až 4/. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie a zaviazal žalovaného na náhradu trov dovolacieho konania. Uviedli, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Za nesprávny označili záver odvolacieho súdu, že výmer č. 2881/48-10/B je ako verejná listina nepoužiteľný z dôvodov, že je označený ako koncept, neobsahuje odtlačok úradnej pečiatky Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave, je sporné, či obsahuje podpis povereníka pre jeho nečitateľnosť, spornosti katastrálneho územia M. a K.K., v konaní bola predložená kópia a nebol predložený jej originál. Dovolatelia uviedli, že v zmysle zásad § 18 „Zásad kancelárskej služby vo vnútornej správe“ samotný „koncept“ v rámci spisu tvoril v podstate originál, prvopis rozhodnutia, z ktorého sa následne na povereníctve vyhotovovali čistopisy, odpisy a výpisy, ktoré sú odpísanými vyhotoveniami prvopisu „Konceptu“. Mali za to, že predložený „Koncept“ výmeru je verejnou listinou, ktorá preukazuje vznik vlastníckeho práva a nemožno ju považovať len za prípravný nezáväzný koncept v súčasnom ponímaní. Práve z tohto dôvodu je predmetná listina opatrená podpisom povereníka, či by inak nemalo zmysel. Pokiaľ ide o záver odvolacieho súdu o absencii odtlačku úradnej pečiatky poukázali na to, že v čase vydania uvedenej listiny sa na konanie vtedajších „politických“ úradov (v ponímaní správnych orgánov) vzťahovalo vládne

nariadenie č. 8/1928 Sb. o konaní vo veciach patriacich do právomoci politických orgánov. Zo znenia § 68 ods. 3 citovaného nariadenia vyplýva, že v písomnom rozhodnutí má byť označený úrad, ktorý ho vydáva, uvedený dátum a pripojený podpis úradného orgánu na to oprávneného. Neobstojí preto námietka odvolacieho súdu, že prídel neobsahuje odtlačok pečiatky, nakoľko z hľadiska platnosti výmerov na jeho platnosť postačuje podpis poverenika. Obdobný názor zastáva aj odbornú literatúra a prax. Dovolatelia ďalej uviedli, že nimi predložená overená kópia „Konceptu“ výmeru o vlastníctve pôdy získaná z archívu je úradne overenou kópiou, ktorá nahrádza samotný originál listiny, čo je všeobecne známou skutočnosťou. Výmer spĺňa všetky náležitosti a skutočnosť, že nebol zapísaný v pozemkovej knihe nie je rozhodujúce, nakoľko zápis výmeru do pozemkovej knihy mal iba deklaratórny charakter, nakoľko vlastníctvo prídelcov vzniklo dňom vydania výmeru o vlastníctve pôdy (§ 1 ods. 2 nariadenia č. 104/1946 Sb.). Za nesprávny považovali aj výklad odvolacieho súdu, že výmer je pre nesprávne označenie katastrálneho územia na druhej strane výmeru neurčitý. Uviedli, že v kontexte s v konaní predloženými listinami, aj napriek vo výmere nesprávnemu uvedeniu katastrálneho územia K. (M.) K., ide nepochybne o parcelu v minulosti vedenú v kat. úz. M. (v súčasnosti v kat. úz. P.). Rovnako nesúhlasili s názorom odvolacieho súdu, že pre toto nesprávne označenie katastrálneho územia nemohli žalobcovia zdediť nehnuteľnosti, a tým nie je daná ani ich aktívna legitímácia. Namietali, že k zápisu dedičských rozhodnutí nedošlo z dôvodu, že výmerové parcely boli neidentické, t.j. pre zápis bolo potrebné predložiť geometrický plán. Z uvedeného dôvodu boli založené tzv. hluché listy vlastníctva. Zápis vlastníckeho práva po predložení geometrického plánu sa už neuskutočnil aj z dôvodu, že k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet žaloby bolo už zapísané vlastníctvo aj iným subjektom, a preto bez určovacej žaloby už tento zápis možný nebol.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že všetky argumenty žalobcov považuje za účelové, bez preukázania ich opodstatnenosti. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie žalobcov po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu zamietol.

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky sa k dovolaniu žalobcov 1/ až 4/ nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorí sú zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom

(§ 238 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je dôvodné.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním je možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedených v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p., a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolatelia netvrdili, že by konanie bolo postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a vada tejto povahy ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Povinnosť dovolacieho súdu skúmať, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní zaťaženom procesnou vadou, nie je daná len vo vzťahu k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p., ale tiež vo vzťahu k procesným vadám inej závažnej povahy

(tzv. iným vadám), pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Inou vadou konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Existencia tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci žalobcami namietaná nebola a ani nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolatelia namietajú, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolatelia tento dovolací dôvod spájajú s nesprávnym hodnotením Výmeru o vlastníctve pôdy, vydaným Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave zo 6. mája 1948 č. 2881/48-10/B, o ktorom odvolací súd uviedol, že výmer o vlastníctve pôdy vydaný právnym predchodcom žalobcov J. a M. S. a následne prostredníctvom dedičských konaní prenesený na žalobcov nie je perfektnou listinou, nakoľko predmetný výmer bol súdu predložený len v kópii (bez predloženia originálu), trpí závažnými nedostatkami a je ako verejná listina nepoužiteľný.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval. Predmetom súdneho posudzovania môžu byť len právne otázky [na riešenie skutkových otázok dovolací súd nie je oprávnený ani vybavený procesnými prostriedkami (§ 243a ods. 2, veta druhá O.s.p.)].

Zo spisu vyplýva, že súd prvého stupňa, vychádzajúc z výsledkov ním vykonaného dokazovania založil svoje rozhodnutie na zisteniach skutkovej povahy, že právní predchodcovia žalobcov sporné nehnuteľnosti nadobudli do vlastníctva Výmerom o vlastníctve pôdy vydaným Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave zo 6.mája 1948 v zmysle Nariadenia č. 104/1945 Zb. SNR v znení Nariadenia č. 64/1946 Zb. SNR, pričom tento výmer považoval za vkladuschopnú listinu i napriek tomu., že táto nebola premietnutá do pozemnoknižnej vložky č. 1281.

V posudzovanej veci odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa založil svoje zmeňujúce rozhodnutie na právnom názore, že listina - výmer (len v kópii bez predloženia originálu) obsahuje také nedostatky, pre ktoré nemôže byť právne perfektná, a preto je ako verejná listina nepoužiteľná, teda žiadne právne dôsledky pre zmenu vlastníckych práv k označeným predmetným nehnuteľnostiam nespôsobila. Uviedol, že z hľadiska formálnych náležitostí je označená ako KONCEPT, neobsahuje odtlačok úradnej pečiatky Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave a sporné je aj to, či obsahuje podpis osoby poverenika, pre jeho nečitateľnosť. Do predloženého Výmeru učinil niekto neznámy zásah „opravou“ označenia kat. územia (prečiarknutím slov „K.K.“ a dopísaním „M.“), avšak vo výmere predloženom Správou katastra Komárno (č. l. 285) „oprava“ žiadna nie je. Poukázal ďalej na to, že v roku 1948 obec M.M. (neskôr M., vzniknutá z obcí M. a K.K., od odčlenení časti ktorej vznikla neskôr – 1956 obec P.), zahŕňala pozemky v kat. územiach M. a K.K., pričom však len pre kat. územie M. bola založená pozemnoknižná vložka s č. 1281, v ktorej však bola zapísaná len parcela č. 4247. Výmer preto u parcely č. 4247/1, roľa o výmere 1.8665 ha z vl. č. 1281, uvádza nesprávne označenie kat. územia K.K. (namiesto M.), teda označuje v označenom kat. území neexistujúcu pozemnoknižnú vložku a parcelu a je preto neurčitý (vadný). Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd navyše konštatoval, že žalobcovia nepreukázali (predložením originálu) ani to, že by ich právnym predchodcom bola vôbec označená listina Výmeru vydaná (doručená) a že teda samotný správny orgán sledoval dosiahnutie jej účinkov.

Dovolací súd sa s týmto záverom odvolacieho súdu nestotožňuje a nepovažuje ho za správny.

Skutočnosť, že výmer o vlastníctve pôdy obsahuje pečiatku „koncept“, podľa názoru dovolacieho súdu neodôvodňuje záver, že táto listina nie je verejnou listinou, ktorá by bola považovaná za rozhodnutie, ktoré by právoplatne konštitovalo alebo osvedčovalo právny stav v nej uvedený. Nesprávny je aj záver odvolacieho súdu o tom, že výmer o vlastníctve pôdy nemôže byť perfektnou verejnou listinou z dôvodu, že neobsahuje odtlačok úradnej pečiatky Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave a je sporné, či obsahuje aj podpis osoby poverenika pre jeho nečitateľnosť.

Nariadenie č. 104/1946 Sb.n. SNR o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy, pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR (ďalej len nariadenie) upravovalo, ako to vyplýva z jeho názvu, vydávanie výmerov o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR.

Podľa § 1 ods. 1 nariadenia vydávať prídelcom výmery o vlastníctve pôdy bolo oprávnené Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy. Výmer definuje ako verejnú listinu dokazujúcu vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia (§ 1 ods. 2 nariadenia). Z uvedeného je zrejmé, že ak výmer bol vydaný k tomu oprávneným subjektom a obsahuje všetky podstatné náležitosti, má povahu verejnej listiny so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami. Ak výmer nevydal kompetentný orgán, prípadne v ňom chýbajú zákonom požadované podstatné náležitosti, nejde o listinu verejnú. Právnym následkom vady takejto listiny je skutočnosť, že listina povahu verejnej listiny nemá a teda, že nie je spôsobilá vyvolať účinky predpokladané v ustanovení § 1 ods. 2 nariadenia.

Podľa § 68 ods. 3 vládneho nariadenia č. 8/1928 Sb.o konaniach vo veciach patriacich do pôsobnosti politických úradov (správne konanie) v písomnom rozhodnutí má byť označený úrad, ktorý ich vydáva, uvedený dátum a pripojený podpis úradného orgánu k tomu oprávneného.

Uvedený právny záver odvolacieho súdu je v rozpore s vyššie citovanou vyhláškou o náležitostiach správnych rozhodnutí. Je potrebné uviesť, že právne predpisy a právny poriadok doby minulej je nutné považovať za platné, teda sú platné aj úkony v súlade s týmto právnym poriadkom urobené. Pokiaľ právny poriadok platný v dobe vydania výmeru vyžadoval pre platnosť rozhodnutia podpis úradného orgánu k tomu oprávneného (bez odtlačku úradnej pečiatky), nie je možné, z dôvodu, že výmer takýto odtlačok pečiatky neobsahoval, takéto rozhodnutie považovať sa neperfektnú verejnú listinu.

Ani skutočnosť, že sa na prvej strane výmeru nachádza pečiatka „koncept“ ešte nespôsobuje nulitu rozhodnutia správneho orgánu.

Za nulitný akt totiž možno považovať len taký akt, ktorý bol vydaný nepríslušným orgánom štátnej správy, teda nad rámec právomoci toho-ktorého orgánu. Pokiaľ bolo rozhodnutie vydané v rámci právomoci príslušného orgánu, jeho zákonnosť je možné preskúmať len procesným postupom v rámci správneho súdnictva; nepodlieha však preskúmaniu všeobecným súdom. K rovnakému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozsudku sp.zn. 4 Cdo 123/2003, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 44/2004, v ktorom vyslovil názor, že výmery a prídellové listiny, ako verejné listiny, boli aj sú v súčasnosti dokladmi o vlastníctve prídelcov k prideleným nehnuteľnostiam a sú vkladuschopnými listinami, že mimo rámec správneho súdnictva všeobecný súd nie je oprávnený skúmať vecnú správnosť správneho aktu; môže ho preskúmať len so zreteľom na to, či ide akt nulitný (ničotný), ako i to, že nulitným aktom je správny akt vydaný tzv. absolútne vecne nepríslušným správnym orgánom. Ten istý záver zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky tiež v rozsudku sp.zn. 5 Cdo 110/2000, ktorý bol uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/2001, ako aj v rozsudku z 27. novembra 2007 sp.zn. 2 Cdo 337/2006, obdobne aj v uznesení sp.zn. 4 Sž 88/1995, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 65/1995 a v uznesení sp.zn. 4 Sž 34/1997, ktoré bolo uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 77/1998.

V posudzovanej veci Výmer vydaný Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 nariadenia č. 104/1946 Sb. n. SNR o vlastníctve pôdy zo 6. mája 1948 číslo 2881/48-10/B spĺňal tak po formálnej, ako aj obsahovej stránke všetky zákonné podmienky a náležitosti. Bol vydaný Povereníctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v Bratislave, teda orgánom podľa § 1 ods. 1 nariadenia k tomu kompetentným. Je v ňom uvedené, kto ho vydal, označenie právneho predpisu, podľa ktorého sa vydáva, akej veci sa týka, je datované, opatrené podpisom povereníka, obsahuje názov a meno a priezvisko bývalého vlastníka, označenie osôb, v prospech ktorých sa vydáva, presné označenie nehnuteľností, ktorých sa týka a ďalšie podmienky, za ktorých sa uskutočňuje pridelenie k tam uvedeným nehnuteľnostiam. Predmetné rozhodnutie, ktoré je potrebné charakterizovať ako správny akt, bolo vydané orgánom na to oprávneným v medziach jeho právomoci. Ide preto nepochybne o prídellovú listinu, ktorú treba považovať za „perfektnú“ a ktorá má povahu verejnej listiny spôsobilej vlastnícke právo prídelcov k nehnuteľnostiam tam označeným, včítane tých, ktoré sú predmetom sporu, preukázať a to bez ohľadu na jeho vecnú správnosť, ktorá nemôže byť v súčasnosti preskúmaná všeobecným súdom. .

Právny názor odvolacieho súdu, že „vydaný Výmer o vlastníctve pôdy zo 6. mája 1948 pre právnych predchodcov žalobcov nebol pre chybné označenie katastrálneho územia pre parcelu č. 4247/2 (K.K. namiesto M.) takou verejnou listinou, na základe (podľa) ktorej vlastnícke právo k nej nadobudli, považuje dovolací súd za nesprávny.

Z podkladov smerujúcich k vydaniu výmeru (z pozemnoknižných vložiek) je zrejmé, že pozemky, ktoré mali byť právnym predchodcom žalobcov pridelené výmerom sa týkajú katastrálneho územia M.. Dovolací súd má za to, že vo výmere označené katastrálne územie M.M. (prvá strana výmeru), resp. K.K. a M.M. (druhá strana výmeru) je odstrániteľnou chybou - chybou v písaní, nespôsobujúcou neurčitosť týchto listín. Dovolací súd poznamenáva, že obec s názvom M. vznikla zlúčením obce M. a K.K. v roku 1942. Naviac, dovolací súd považuje za potrebné v tejto časti uviesť, že správnosť Výmeru a jeho súlad s vtedy platnými predpismi nie je možné v súčasnosti preskúmať a takýto správny akt treba považovať za právny akt bezchybný, z ktorého musí súd v zmysle § 135 ods. 2 O.s.p. vychádzať. Ani v prípade, ak by rozhodnutie vydané na to oprávneným orgánom vykazovalo vady, nemožno takéto rozhodnutie označiť za nulitný (neexistujúci) akt.

V posudzovanej veci sa tiež javí, že konanie je postihnuté aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/O.s.p.). Dovolací súd poznamenáva, že podanie správy predsedom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania (§122 O.s.p.). Potrebným zopakovaním dokazovania nie je ani „prečítanie listín“ na č.l. 178 (späťvzatia žaloby a upresnenie petitu), č.l. 6- 9 (kópia výmeru o vlastníctve pôdy zo 6. mája 1948), č.l. 285-287 (overená fotokópia výmeru o vlastníctve pôdy, č.l. 294-296 (pozemnoknižná vložka č. 1281 pre katastrálne územie M.), geometrického plánu tvoriaceho neoddeliteľnú súčasť rozsudku, č.l. 470 (vyjadrenie žalobcov k podanému odvolaniu). Zopakovaním dokazovania v potrebnom rozsahu nie je ani vyjadrenie sa právnych zástupcov účastníkov konania k veci na odvolacom pojednávaní. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd si v prejednávanej veci nežadovávajúci rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je tiež zrejmé, z akých konkrétnych dôkazov odvolací súd vychádzal, keď dospel k záveru

o nedoručení výmeru právnym predchodcom žalobcov a že samotný orgán sledoval dosiahnutie ich účinkov.

Z dôvodov uvedených vyššie je zrejmé, že rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a že dovolatelia opodstatnene napadli vecne nesprávny rozsudok odvolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný (§ 243d ods. 1 O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. februára 2014

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

